

Digó. (Vö. Nyr 49:44.) A világháború során ment át a köztudatba. Elsőkül a szegedi 46. (közös) gyalogezred katonái használták, így szólókatva át a piavei harcvonalon velük szemben álló olaszokhoz. A „digó“ szót szűkebb hazájukból vitték magukkal a frontra szegedi és csongrádi hőseink, akik már az apjuktól hallották emlegetni az olaszoknak, a taljánoknak ezt a különös meghatározását. 1879, a nagy szegedi árvíz után hatalmas újjáteremtő munka indult meg a Tisza partján. Elsősorban magát a Tiszapartot kellett megépíteni, védőművekkel ellátni s ugyanakkor Eiffel tervei után hidat húztak a makrancos folyó hátára. A vízi munkálatokhoz kipróbált olasz szakembereket hívták Szegedre, akik száz meg száz honfitársukat hozták el magukkal mint egyszerű munkásokat. Mikor azután a taljánok meg a szegedi magyarok érintkezni kezdtek egymással, amazok a „tessék“ meg a „kérem“ szót, emezek a „dico“ szót tanulták meg elsőnek. Az olasz munkás, akit az alföldi kubikos képtelen volt megérteni, folyton azt mondta: *dico, dico* (mondom, mondom). Így ragadt az olaszra a *dico*, amiből a szegedi nyelv hamarosan *digó*-t formált. Történt azután, hogy néhány olasz cukrász is megjelent a városban, csengős kis kocsiiban tologatva maguk előtt a fagyaltot. Mikor a Tisza-parti és hidépítő munkával készen voltak, ezek a cukrászok nem vándoroltak tovább, Szegeden maradtak és — megkülömböztetésül a többi, üzletben árusító cukrászoktól — *digó*knak nevezték őket. Az olasz cukrászok után a Bácskából rács cukrászok jöttek, akik a nyakukban lógatták a „boltjukat“, (édességeik között volt a fővárosban törökméznek nevezett *alvé*),¹ de ezeknek is *digó* volt a nevük. A háború előtt Szegeden a *digó* szó alatt tehát nem olaszt, hanem olyan szerb (az olaszok később eltűntek) cukrászt értettek, aki a bosnyák árusok módjára a nyakába akasztva hordja az üzletét. A háború szegedvidéki katonái kitűnő s talán ösztönös nyelvérzékkel nyúltak vissza a *digó* eredeti jelentéséhez. A szelid gúnynevet tőlük vette át az armádia. (Nálam hozzáértőbbek talán meg tudnák mondani, honnét ered az *alvé* szó. Ami engem illet, diákoromból csak arra emlékszem, hogy ezt a nyúlós, ragadós édességet csupa avas diódarabkával tüzdelték tele a szerb cukrászok. A pesti jássz-nyelv ez alapon biztosan *ajvé*-nak keresztelné el az *alvé*-t.)

MOLNÁR JENŐ.